

EXTERNE IN CONTROL STATEMENT 2024 BELASTINGDIENST

In dit In Control Statement (ICS) over 2024 legt de Belastingdienst verantwoording af over de stand van zaken met betrekking tot onderstaande doelstellingen en de beheersing van de daarmee samenhangende risico's.

De Belastingdienst streeft naar het verbeteren van de interne beheersing om haar doelen beter beheerst te kunnen bereiken. Daarnaast verwachten maatschappij en politiek in toenemende mate transparantie en verantwoording van publieke organisaties. Het ICS over 2024 is gericht op de aanbestedingsrechtelijke-, financiële- en fiscale doelstellingen van de Belastingdienst. Voor het afgeven van een ICS op Belastingdienstniveau is gesteund op de onderliggende In Control Statements van de Dienstonderdelen van de Belastingdienst.

Doelstellingen:

Voor 2024 omvat de scope financiële doelstellingen alsmede het voldoen aan wet- en regelgeving geconcretiseerd in de volgende punten en gebaseerd op het besluit van 24 april 2024 van de driehoek C&F inzake de herijkte scope en ambitie:

1. het aantoonbaar rechtmatig inkopen door de Belastingdienst door het voldoen aan de Aanbestedingswet, waaronder eveneens het naleven van de Aanbestedingswet en -regelgeving met betrekking tot inhuur van extern personeel;
2. het aantoonbaar rechtmatig aangaan van mutaties en uitgaven eigen personeel (in- en uitdienst, doorstroming en declaraties);
3. het aantoonbaar beheersen van de risico's omtrent verplichtingenbeheer en prestatieverklaringen wat betreft apparaats- en programma-uitgaven;
4. het aantoonbaar identificeren, monitoren en beheersen van de risico's omtrent het Financial Control Framework (FCF) en het Tax Control Framework (TCF), waardoor risico's in voldoende mate worden gemitigeerd;
5. het aantoonbaar onder controle hebben van de risico's omtrent de volledigheid en juistheid van de verantwoorde belastingopbrengsten (Grote Geldstroom);
6. het aantoonbaar in control zijn over de risico's samenhangend met de betrouwbare externe verslaggeving en bijbehorende administraties van de Belastingdienst conform de gestelde eisen in de Comptabiliteitswet en HAFIR Richtlijnen.

Risico's:

Het In Control Statement strekt zich uit over de beheersing van de onderstaande risico's die samenhangen met de hierboven benoemde financiële en wet- en regelgevings- doelstellingen over 2024. Er bestaat met name een risico dat:

1. onbewust wordt afgeweken van bestaande inkoop- en inhuur kaders wat kan leiden tot onrechtmatige inkoop;
2. mutaties van eigen personeel (in- en uitdienst en doorstroming) niet rechtmatig zijn aangegaan en dat ingediende declaraties niet rechtmatig zijn of niet voldoen aan interne kaderstelling;
3. de aangegane verplichtingen voor wat betreft de apparaats- en programma-uitgaven (Kleine Geldstroom) van de Belastingdienst onvoldoende aantoonbaar beheerst worden, doordat niet wordt voldaan aan de minimumeisen die in de kaders daaraan worden gesteld;
4. het FCF en het TCF niet conform de opzet zijn geïmplementeerd en de beheersingsmaatregelen niet conform framework worden uitgevoerd, waardoor risico's in onvoldoende mate worden geïdentificeerd, gemitigeerd en gemonitord;
5. het risico dat de verantwoorde belastingontvangsten (Grote Geldstroom) in onvoldoende mate aantoonbaar beheerst worden,

- omdat niet aan de gestelde aansluitvoorwaarden (stroom- en standencontroles) (kan) worden voldaan;
6. het risico dat de betrouwbaarheid van de externe verslaggeving (en onderliggende administraties) onvoldoende aantoonbaar wordt beheerst, doordat zij niet conform de regels en richtlijnen zoals gesteld in de Comptabiliteitswet en HAFIR wordt opgesteld (en gevoerd);
 7. tenslotte het risico dat de algemene beheersingsmaatregelen op het gebied van de financiële IT-systemen (GITC) onvoldoende aantoonbaar worden beheerst. Dit kan impact hebben op de betrouwbaarheid en integriteit van administraties onderliggend aan de externe verantwoording van de grote en kleine geldstroom.

Verklaring bij de beheersing van risico's

In deze verklaring geven wij aan dat specifiek hieronder vermelde risico's worden beheerst ten aanzien van:

a) Beheersing Grote Geldstroom:

Voor wat betreft de benoemde risico's omtrent de belastingontvangsten (Grote Geldstroom) verklaren wij minimaal effectieve stroom- en standencontroles uit te voeren die zijn gericht op:

1. de controle op volledige en juiste overdracht van de opgelegde aanslagen uit de heffingssystemen, waarbij de stand dient als SOLL-positie voor de volledigheid van de inningsprocessen. Deze is in opzet, bestaan en werking geïntegreerd in de bedrijfsvoering en aantoonbaar;
2. de controle bij Innen & Betalen op de volledigheid en juistheid van de Vorderingsadministratie en In- en Uitgaande geldstromen die als SOLL-positie dienen voor de operationele inningsprocessen. Deze is in opzet, bestaan en werking geïntegreerd in de bedrijfsvoering en aantoonbaar.

b) Beheersing Kleine Geldstroom:

Voor wat betreft de eigen apparaatsuitgaven en programma-uitgaven (Kleine Geldstroom) zijn de volgende minimumeisen werkend geïmplementeerd:

1. de uitgevoerde actualisatie van de fiscale - en financiële risicoanalyse heeft in 2024 plaatsgevonden;
2. de uitgevoerde controle op rechtmatig aangaan van eigen personele mutaties en verplichtingen (rechtmatigheid en volledigheid) steunt op centraal uitgevoerde controles en wordt aangevuld met decentrale procedures en beheersingsmaatregelen. De rapportages met de bevindingen uit de uitgevoerde controles worden (periodiek) aan de decentrale managementteams gerapporteerd en besproken;
3. de uitgevoerde controle op Prestatieverklaringen (tijdigheid en volledigheid) steunt op centraal uitgevoerde controles en wordt aangevuld met decentrale procedures en beheersingsmaatregelen. De rapportages met de bevindingen uit de uitgevoerde controles worden (periodiek) aan de decentrale managementteams gerapporteerd en besproken.

c) Beheersing Tax en Financieel Control Framework:

Door uitvoering te geven aan het TCF en het FCF stelt de Belastingdienst in staat aan de fiscale en comptabele vereisten te voldoen alsmede het doen van juiste fiscale aangiften.

d) Rechtmatig aangaan van inkoop en inhuur transacties

Voor wat betreft de risico's samenhangend met het rechtmatig aangaan van inkoop- en inhuurtransacties verklaren wij dat in voldoende mate aantoonbaar is vastgesteld dat deze risico's worden beheerst en dat de vereisten conform de regels en richtlijnen, zoals gesteld in de Aanbestedingswet, worden nageleefd.

e) Betrouwbaarheid financiële administratie

Voor wat betreft de risico's samenhangend met de betrouwbaarheid van de externe verslaggeving (en onderliggende administraties) verklaren wij dat in voldoende mate aantoonbaar is vastgesteld dat deze risico's worden beheerst en dat de verslaggeving conform de regels en richtlijnen, zoals gesteld in de Comptabiliteitswet en HAFIR, wordt opgesteld.

f) Betrouwbaarheid administratie fiscale interne beheersing

Voor wat betreft de risico's samenhangend met de betrouwbaarheid fiscale interne beheersing (en onderliggende administraties) verklaren wij dat in voldoende mate aantoonbaar is vastgesteld dat deze risico's worden beheerst en dat de uitvoering conform de regels en richtlijnen, zoals gesteld in de Algemene Wet Rijksbelastingen, wordt opgesteld. Minimaal één keer per jaar worden voor de vastgestelde fiscale processen door elk dienstonderdeel VIC-rapportages opgesteld.

g) Naleving kaderstelling door dienstonderdelen

Voor wat betreft de risico's samenhangend met alle genoemde financiële- en fiscale doelstellingen van 2024 op het gebied van de interne beheersing verklaren wij dat de interne kaders en daaraan gerelateerde normstelling in voldoende mate de wettelijke vereisten en richtlijnen verankert, dat deze in voldoende mate bekend zijn in de organisatie en dat uit de monitoring op de naleving daarvan in voldoende mate is gebleken dat deze effectief is geïmplementeerd.

h) Algemene beheersingsmaatregelen financiële IT-systemen

Voor wat betreft de risico's samenhangend met de algemene IT beheersingsmaatregelen (GITC) van de financiële IT-systemen verklaren wij dat de beheersing van het toegangsbeheer, wijzigingsbeheer van de financiële IT-systemen in voldoende mate aantoonbaar voldoet in opzet, bestaan en werking aan de daarvoor geldende GITC vereisten in 2024.

De onder a t/m h genoemde controles lopen niet (geheel) parallel aan het verantwoordingsjaar omdat ze nog doorlopen in het volgende kalenderjaar.

Nadere scopebepaling Grote en Kleine Geldstroom

Deze verklaring heeft betrekking op de financieel administratieve processen en daarbinnen met name op de risico beheersing van de financiële verslaggeving en de daarmee samenhangende financiële (bron) administraties. De beheersing van de apparaats- en programma uitgaven behoort tot de scope vanaf het moment dat de aangegane verplichtingen en daarop volgende prestatieverklaringen in de financiële systemen worden vastgelegd. De beheersing van de verantwoording van de belastingmiddelen behoort tot de scope vanaf het moment dat de heffingsbesluiten zijn vastgelegd en worden verwerkt in de innen-, vorderingen- en bronadministraties. De heffingsbesluiten zijn mede gebaseerd op informatie verstrekt en compliantie aan fiscale verplichtingen door belastingplichtigen, waardoor een inherente onzekerheid bestaat over de volledigheid van de belastingontvangsten.

Bevindingen

Het In Control Statement geeft hierboven aan dat de specifiek vermelde financiële- en fiscale risico's worden beheerst. Dit In Control Statement is uitgezonderd van de volgende geconstateerde bevinding bij genoemde beheersingsmaatregelen waarvan de effectiviteit over 2024 niet is gegarandeerd of vastgesteld:

- *Regie op inkoopproces in ontwikkeling*

De centrale regie, kaderstelling en monitoring op het inkoopproces is nog in ontwikkeling. Hierdoor kan het gebeuren dat de werking van de inkoopkaders en de monitoring daarop nog niet volledig functioneren. Dit leidt mogelijk tot het niet signaleren en tijdig sturen op het voorkomen van onrechtmatigheden in het inkoopproces.

In de praktijk zijn bij drie specifieke dossiers procedurele fouten

gemaakt in de toepassing van de Aanbestedingswet die geleid hebben tot onrechtmatigheden. Bij deze dossiers is de toepassing van uitzonderingsmogelijkheden in de Aanbestedingswet (art. 2.32 Aw 2012) onvoldoende onderbouwd.

- *Autorisatiebeheer*

Door het ontbreken van duidelijke beschrijvingen van permissies (inclusief de technische vertaling naar de onderliggende componenten) en eenduidige autorisatiematrices kunnen risicovolle permissies onopgemerkt blijven en wordt de beheersing van autorisaties belemmerd. Het risico is dat gebruikers van de inningsapplicaties te ruime rechten en/of zelfs ongewenste combinaties van rechten hebben, waardoor deze gebruikers mogelijk ongeautoriseerd toegang (inzage en/of mutatierechten) hebben tot gevoelige data of systeemcomponenten.

Bevindingen uit 2023 die in de loop van 2024 zijn opgelost, zijn niet opnieuw in dit ICS benoemd. Voor het oplossen van bevindingen worden maatregelen genomen.

Overigens zijn ons geen specifieke van belang zijnde risico's gebleken op basis van het geïmplementeerde Financieel Control Framework en het Tax Control Framework anders dan de hierboven gesignaleerde bevinding.

Overige opmerkingen

- *Interne controle op inhuur*

De centrale regie en monitoring op het inhuurproces door middel van (verbijzonderde) interne controles is nog niet voor alle aspecten ingevuld. Hierdoor is er een onzekerheid ten aanzien van de werking van de interne beheersing op specifieke eisen in het inhuurproces. Deze onzekerheid wordt grotendeels beperkt door achteraf steekproefcontroles uit te voeren waaruit geen materiële bevindingen naar voren zijn gekomen.

- *Interne controle op innen en betalen*

In 2024 zijn noodzakelijke verbeteringen in de interne controles doorgevoerd en in de loop van 2024 is de uitvoering van de interne controles op gang gekomen. Als gevolg van het in de eerste acht maanden niet uitvoeren van de interne controles op innen en betalen waren er tussentijds geen rapportages over de uitkomsten van deze interne controles. In 2024 kon er daardoor niet tijdig bijgestuurd worden op eventuele structurele fouten in de werking van de beheersingsmaatregelen en was monitoring door de 2^e lijn gedurende het jaar niet goed mogelijk. De later alsnog over het gehele jaar uitgevoerde interne controles en verbijzonderde interne controles tonen de juiste werking van de beheersingsmaatregelen gedurende 2024 aan.

- *Onvoldoende documentatie testrapporten*

In een aantal gevallen is vastgesteld dat testrapporten ontbreken over uitgevoerde wijzigingen op de applicaties Innen Op Aangifte (IOA), Innen Europese Diensten (IED), Invordering Lokaal (INL), Centrale Ontvangsten Administratie (COA). Het niet vastleggen van deze testrapporten leidt tot onzekerheid ten aanzien van de uitvoering van tests. Uit aanvullend onderzoek blijken geen daadwerkelijke fouten of incidenten.

Dossiervorming onderliggende documentatie

Voor de in scope zijnde onderwerpen zijn opgebouwde dossiers beschikbaar, die ondersteunend zijn aan dit In Control Statement en op verzoek van een bevoegde autoriteit beschikbaar zijn voor toetsing.

In deze dossiers zijn ten minste alle statements en tekortkomingen, zoals vermeld in deze verklaring, aantoonbaar onderbouwd.

Met de hiervoor geschetste context geven ondergetekenden een In Control Statement af, met de toelichting dat gedurende het verslagjaar 2024 het systeem van interne beheersing en risicomanagement adequaat is ingericht en effectief heeft gewerkt met uitzondering van de hierboven toegelichte bevinding en overige opmerkingen.

Ondertekening

Den Haag, 14 maart 2025

Persoonsgegevens

Peter Smink
Directeur-Generaal

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Erik Broekroelofs
Algemeen Directeur Cluster
Financiën Control & Beheersing